

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Марія ПАЗИНЮК, 1994 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Приватний вищий навчальний заклад «Університет Короля Данила» за спеціальністю Дизайн, працює викладачем у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Карпатського національного університету імені Василя Стефаника», Міністерство освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.237, утворена наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 25 червня 2026 року № 867, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Ірини ДУНДЯК, доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Рецензентів –	Надії БАБІЙ, доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Олега ЧУЙКА, доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. .
Офіційних опонентів –	Олени ОСАДЧОЇ, кандидата мистецтвознавства, доцента, ректора Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука. Вікторії МАЗУР, кандидата мистецтвознавства, доцента, завідувачки кафедри графіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

на засіданні 17 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво Марії ПАЗИНЮК на підставі публічного захисту дисертації «Зображення музичних інструментів і музикантів в українському малярстві XVI–XVIII століть» за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Богдан КІНДРАТЮК, доктор мистецтвознавства, доцент, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання.

У науковій роботі вперше:

- комплексно досліджено особливості іконографії, стилістики та жанрової різноманітності зображень музичних інструментів і музикантів в українському малярстві XVI–XVIII століть;
- у мистецтвознавчому науковому дискурсі систематизовано зображення музикантів і музичних інструментів в українському живописі XVI–XVIII століть; узагальнено із застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціальних мистецтвознавчих методів візуальний матеріал щодо особливостей розвитку музичних мотивів в українському малярстві;
- здійснено системний аналіз іконографічної та стилістичної традиції музичної тематики як важливого складника українського іконопису, а також проведено системне осмислення жанрових особливостей зображень музикантів і музичних інструментів у живописі України XVI–XVIII століть; виокремлено пам'ятки портретного та побутового жанрів із музичними мотивами;
- виявлено та введено до наукового обігу твори Києво-Печерської лаврської іконописної майстерні в контексті музичної тематики.

Отримали подальший розвиток:

- дослідження історико-культурних етапів розвитку музичної тематики в європейській традиції та аналіз її особливостей в українській художній культурі;
- визначення ролі символіко-образної мови музичних мотивів у творах образотворчого мистецтва історико-військового характеру XVII–XVIII століть;
- систематизація образів ангелів-музикантів у живописі XVI–XVIII століть та аналіз музичних інструментів у цих зображеннях;
- аналіз трансформації традиції зображення музикантів в іконографічних сюжетах «Різдво», «Страшний суд» та інших;
- введення до наукового обігу творів малярства із зображеннями музикантів і музичних інструментів XVI–XVIII століть;
- аналіз особливостей образів музикантів та музичних інструментів у картинах «Козак Мамай».

Уточнено:

- шляхи трансформації традиції та новації представлення музичних мотивів в українському церковному малярстві XVII–XVIII століть;
- основні напрями розвитку сюжетів із музичними мотивами в образотворчому мистецтві Європи доби Середньовіччя та Ренесансу в контексті дослідження українських пам'яток;
- особливості зображення біблійних персонажів-музикантів у сюжетах Страшного суду;
- варіативність інтерпретації образів світських музикантів-сурмачів у сюжетах «Страсті Христові» та «Святий Юрій Змієборець».

Практичне значення дослідження полягає в тому, що зібрані та систематизовані наукові дані про музичні мотиви можуть бути використані для подальших мистецтвознавчих досліджень, популяризації та збереження пам'яток українського образотворчого мистецтва. Результати дослідження можуть застосовуватися під час систематизації та аналізу творів церковного і світського мистецтва України, у підготовці навчально-методичних і науково-популярних видань, у музейній та виставковій діяльності, а також при проведенні компаративних досліджень у галузі мистецтвознавства й культурології. Матеріали та висновки дисертації можуть слугувати теоретичною основою для подальших досліджень монотематичних сюжетів у церковному та світському образотворчому мистецтві України. Зібраний візуальний матеріал може бути використаний при підготовці монографії або альбому, присвяченого музичним мотивам у церковному та світському живописі України. Джерельна та візуальна база дослідження є цінною для розроблення навчальних курсів з історії мистецтва, історії музики, візуальної культури, християнського мистецтва та церковної культури, а також при підготовці підручників і навчальних посібників для мистецьких та богословських закладів освіти.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів (сім підрозділів), висновків, списку використаних джерел (187 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи – 294 сторінки, з яких основний текст – 166 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, у тому числі: 4 статті у наукових фахових виданнях України та 3 тези доповідей у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами):

1.Пазинюк М. Зображення музичних інструментів та музик волинськими іконописцями. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. Рівне : РДГУ, 2022. Вип. 40. С. 66–72.

DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi40.526>

URL: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/526>

2. Пазинюк М. Картини «Козак Мамай» в контексті розвитку музичної теми українського живопису XVII–XVIII ст. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів : ЛНАМ, 2025. Вип. 54. С. 85–91.

DOI: <https://doi.org/10.37131/2524-0943-2025-54-10>

URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/visnyk/2025/54/mariya-pazynyuk-85-91>

3.Пазинюк М. Ангели-музиканти в українських іконах Страшного Суду XVI–XVIII ст. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів: ЛНАМ, 2025. Вип. 55. С. 58–65.

DOI: <https://doi.org/10.37131/2524-0943-2025-55-7>

URL: <https://visnyk.lnam.edu.ua/visnyk/2025/55/mariya-pazynyuk-58-65>

4.Пазинюк М. Музична тема в кужбушках іконописної майстерні Києво-Печерської лаври. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [гол. ред. М. Галів]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2026. Вип. 96. Том 2. С. 138–143.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-2-20>

URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/96_2026/part_2/22.pdf

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої:

1. Ірина ДУНДЯК, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Надія БАБІЙ, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Олег ЧУЙКО, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри дизайну і теорії мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Олена ОСАДЧА, кандидат мистецтвознавства, доцент, ректор Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, доцент кафедри монументального і станкового живопису (за сумісництвом).

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Вікторія МАЗУР, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри графіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.237 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Марії ПАЗИНЮК ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Ірина ДУНДЯК